

נייר עמדה - החינוך הטכנולוגי בישראל

התאחדות המלאכה והתעשייה מייצגת כ-20 אלף עסקים קטנים ברחבי מדינת ישראל בתחום היצרני עד 20 עובדים. התאחדות המלאכה והתעשייה מייצגת עסקים בשלל תחומים מגוונים ובעשרות ענפים - מתכת, חשמל ואלקטרוניקה, פלסטיקה, אמני עץ, דפוס והעתקות אור, קוסמטיקה ועוד.

כחלק ממדיניותה, ההתאחדות חרטה על דגלה את שיפור תדמית התעשייה הישראלית הקטנה ביחוד בעיניהם של הנוער הישראלי. בשנים האחרונות נעשים מאמצים כבירים על מנת למנוע את הדרדרות החינוך הטכנולוגי וההכשרה המקצועית במדינת ישראל שהולך וגווע מאז שנות ה-90 ועמו גם התעשייה הישראלית.

מסקר שערכנו לאחרונה עולה כי למעלה מ-70% מחברי התאחדות המלאכה והתעשייה הינם בוגרי בתי הספר המקצועיים של שנות ה-70 וה-80. הבוגרים הללו מנהלים מפעלים מפוארים, הלוקחים חלק בעיצוב מעמדה של ישראל כאומת יזמות וחדשנות מובילה. מפעלים המייצרים חלקים למערכות הגנה אווירית, חלקי אופטיקה לציוד לחימה מתקדם, פטנטים רבים בתחום טכנולוגיות המים, עבודות עץ משובחות ויפיות ועוד.

סקר נוסף שערכנו מלמד ש-65% מהעסקים היצרניים הקטנים עוסקים בפיתוח מוצרים כחלק בלתי נפרד מפעילותם. גם כאן החינוך המקצועי מהווה את הרקע והנדבך הראשוני לחשיבה יצירתית בהיבטי פיתוח מוצרים מתמשך וחדשנות טכנולוגית, החיונית לחיזוק התעשייה ופיתוח המשק.

במדינת ישראל כ-50% מסך כל שנתון עובד את תעודת הבגרות ו-20% מוסמכים במסגרות מקצועיות. מכאן ש-30% מתלמידי ישראל בכל שנתון נותרים ללא תעודת בגרות או הסמכה מקצועית.

בתי הספר של שנות ה-70 כבר אינם, ומערכת החינוך הטכנולוגי היום במדינת ישראל לא מציעה ולו קמצוץ ממה שידעה להציע אותה מערכת לפני שלושים וארבעים שנה. המצב שנוצר היום הוא שאין דור המשך בתעשייה הישראלית. יש מחסור חמור בעובדים ומחסור חמור ביזמים ובצעירים המעוניינים לפתוח מפעלים יצרניים ולהפוך לבעלי עסק מצליחים.

כ-50% מהתלמידים בפריפריה מופנים לחינוך מקצועי-טכנולוגי לפי דו"ח שפרסם מרכז המידע והמחקר של הכנסת. אך מהי רמת החינוך המקצועי באותם ישובים? נמוכה מאוד;

התאחדות המלאכה והתעשייה בישראל

ASSOCIATION OF CRAFT AND INDUSTRY IN ISRAEL

תמונת המצב בחינוך המקצועי כיום, הוא שהתכנים והמקצועות הניתנים כחלופה לתעודת בגרות בקרב תלמידי תיכון, איננה מתאימה לתנאי הסף במכללות המקצועיות ולאקדמיה.

על מנת למשוך תלמידים לחינוך המקצועי-טכנולוגי ובד בבד לספק להם אופק תעסוקתי בעזרת המקצוע שרכשו במהלך התיכון, יש ליישר קו עם הקורסים הנלמדים במכללות המקצועיות. התכנים המועברים בבתי ספר להכשרה מקצועיים מוכרחים להיות בהמשך ישיר למקצועות הנלמדים בבתי הספר. שוק העבודה העולמי עובר שינויים יסודיים ומרחיקי לכת. בכדי להתמודד עם מציאות משתנה זו יש צורך להחיל מערכת חינוך מקצועית איכותית הפונה לכולם, והפותחת אפשרויות ליזמות, לקריירה ולהתפתחות מקצועית מגוונת.

טיפוח הון אנושי הוא יעד חברתי – כלכלי עליון. השגת יעד זה היא בעיקר נגזרת של יישום מדיניות ממשלתית ארוכת טווח בעיקר בתחום ההשקעות בחינוך וההכשרה המקצועית, תוך מתן דגש ממוקד ומיוחד לאזורי הפיתוח והפריפריה. החינוך המקצועי טכנולוגי חייב לקבל קדימות עליונה בראיה מערכתית זו. מדובר הן בהשקעת כספים רבים במכשור ואמצעי לימוד מתקדמים ביותר, בכיתות קטנות, בהוראה מקצועית איכותית, בפעילות שיווקית ופרסומית נמרצת שעיקרה העלאת קרנו של החינוך המקצועי התעשייתי בקרב הדור הצעיר.

גם על תעשייה עצמה לתרום את חלקה ולהשתלב בתהליך שדרוג החינוך המקצועי ומערך ההכשרה המקצועית. זאת תוך מיפוי צרכים, סיוע בהכשרת מורים לנושאי תעשייה, העמקת הקשר בין מפעלי התעשייה ובתי ספר טכנולוגיים מקצועיים בסביבתם הגיאוגרפית, העברת קורסים ביזמות תעשייתית, העברת סדנאות במרכזי הדרכה מיוחדים במפעלי תעשייה, והגברת שיתוף הפעולה עם המוסדות להשכלה גבוהה בתחומי המחקר, תכני הלימוד ובצוע פרויקט גמר בליווי מעשי במפעלים.